పేదోడి 'గడీ'

అప్పుడే స్టీలు గ్లాసులో చాయ తెచ్చి భర్తకిచ్చింది నర్సవ్వ.

"మూడ్రోజుల్నుంచీ వాన జల్లెడవట్టినట్టె పడవట్టె... వరి గడ్డి అంత నానిపాయె. జీవాలు అరువవట్టె. పోనీ విడిచిపెడదామనుకుంటె... పెసరు చేన్లకాలం. ఎవనిచేన్లనన్న పడ్డయంటే మల్ల పంచాయతీలు... దండుగలు..." అన్నాడు ఎల్లయ్య భార్యతో చాయ గ్లాసు పదిలంగా తీసుకుంటూ.

"తుపాను లెక్కనే వున్నది. పసుల మల్లిగాడు బర్లను కూడా కొట్టుకపోతలేడు. ఆనికేం సుకమచ్చింది? పందిరంత రొచ్చు రొచ్చు కావట్టె... చెత్రి పట్టుకపోయి చెరువుకట్ట పొంట ఎడ్లను మేపుకత్తవా?" అంది ఉరుస్తున్న పైకప్పు కేసి చూస్తూ నర్సవ్వ.

"గదే సూత్తన్న... బొంబాయి పోచమ్మ దిక్కు కొట్టుకపోయి మేపుకత్త. ఇల్లంత గిట్ల ఉరిసి పీతిరికుంట లెక్క గావట్టె. గీ ఎండకాలమన్నా బెంగుళూరు గూన ఏయించుకుందామంటే... ఎప్పటి చిప్ప ఏనుగుల్నేనాయె... రైతు మంచిగ బతికే కాలాన్ని మా తాతలు సూల్లేదు. మా అయ్యలు సూల్లేదు. ఇగమేం కూడా చూడం గావచ్చు... థూ... నీ యవ్వబతుకు..." బూతుమాట తిట్టుకున్నాడు ఎల్లయ్య.

" ఆ కాలమొల్లకన్న మనమే నయం తియ్. బుక్కెడంత అన్నం తింటున్నం. గంజి అంటె ఎట్లుంటదో మన పొరగాండ్లకు తెలుస్తదా? మనమేమర్చిపోతిమి" అంది నర్సవ్వ.

"నీయవ్వ... చాయ ఉడుకులేదేందే?"

"మరి నేనేం జెయ్యాలె... కట్టెలు మండుతలెవ్వు."

అప్పుడే నిక్కరంతా బురద పూసుకుని... తడిసిపోయి పరిగెత్తుకొచ్చాడు. వాళ్ల చిన్న కొడుకు.

వస్తూనే... "బాపూ... భాస్కరన్నోల్లింట పెద్ద నాగుంబాము జొచ్చింది. కట్టె దీస్కోని నిన్ను రమ్మంటుండ్రు" అన్నాడు ఎగపోస్తూ.

ఎల్లయ్య లేచి కట్టె కోసం వెతుకుతుంటే...

"నువ్వు సంపుతవా ఏంది? గా పాపం మనకెందుకు ? అల్లు ఈయేడు మల్లన్న దేవునికి పెట్టుకోలే... అందుకే అచ్చిందేమో... నేను బాయిమీదికి వోయి చాయె గిన్నెలు కడుక్కత్త. నువ్వు జెల్దినచ్చి ఎడ్లను మేపుకురా..." అని చెప్పి బావి వైపు పోయింది.

కర్ర దొరక్క పోవడంతో ఎల్లయ్య కొడుకుని తీసుకుని భాస్కర్ ఇంటివైపు వెళ్లిపోయాడు.

అప్పుడు...

అతి గంభీరంగా.. చిట్ చిట్ మన్న శబ్దాలు... ఆ వెంటనే దభిల్లుమన్న శబ్దంతో... వర్షంలో తడిసి తడిసి... ఆ ఇల్లు కూలిపోయింది.

బావి మీంచి ఆ శబ్దం విన్న నర్సవ్వ "అయ్యో... కొంపకూల్తంది..." అన్న అరుపులు పందిరి కింది పశువుల అరుపుల్లో కల్సిపోయింది."

నర్సవ్వ ఏడుస్తూ... 'అయ్యో... రాండ్రి... రాండ్రి... మా ఇల్లు కూలింది. పందిరి కూలింది. పసువులు చచ్చిపోయినయ్..." అని అరుస్తుంటే... నిమిషాల్లో అంతా పరిగెత్తుకొచ్చారు.

ఎల్లయ్య విషయం తెల్సి పరిగెత్తుకొచ్చాడు.

ఇల్లు కూలిపోయింది. ఇల్లుతోపాటు పందిరి... దాని కింద చచ్చిపోయిన మూగజీవాలు...

బీభత్సంగా ఉందా దృశ్యం.

పన్నెండు వేల విలువ జేసే రెండు ఎడ్లు, సూడి బర్రె, చిన్నోడు పోరుపెడితే ఈ మధ్యే మూడొందలు పోసికొన్న చిన్న లేగదూడ. రెండు కోళ్లు, ఒక మేక పిల్ల... అన్నీ చచ్చిపోయాయి.

ఎల్లయ్య గుండె పగిలింది.

ఒక్కసారిగా బావురుమన్నాడు.

పక్కింటి యశోదమ్మ పరిగెత్తుకొచ్చి నర్సవ్వని పట్టుకుని శోకం పెట్టింది.

"గిదే అదృష్టమనుకో బిడ్డా... ఇంకా నయం. మీకేం కాలేదు. దేవుడు మనందున్నడు. బిడ్డో. మీకేమన్నయితే ఎట్లుండునే తల్లీ..." అంటూ ఏడుస్తోంది. కొందరు ఆడవాళ్లు నర్సవ్వని

ఓదారుస్తున్నారు.

ఎల్లయ్య బాధగా... కన్నీళ్లతో ఆకాశం వైపు చూశాడు. మేఘాలు భయంగా పరిగెడుతున్నాయి.

అప్పుడే వచ్చిన సర్పంచ్ ఎల్లయ్య భుజం మీద చేయి వేశాడు. ఎల్లయ్య కన్నీళ్లతో చూస్తుంటే...

''బాధపడకు ఎల్లయ్యా... గిట్ల ఇండ్లు కూలిపోతే గవర్నమెంటు ఆరువేల రూపాయలిస్తది. రేపోసారి మనం ఎం.ఆర్.వో. ఆఫీస్‌కెళ్దాం'' అన్నాడు బాధగా. సర్పంచ్‌ని చూసిన నర్సవ్వ ఏడుస్తూ వచ్చి అతడి కాళ్లమీద పడబోయింది.

''వద్దు... వద్దు... నాతోని అయ్యేంత నేను జేస్త'' అన్నాడు వెనక్కి జరుగుతూ.

ఊరు తరలి రావడం మొదలెట్టింది. ఇంకా తుంపర రాలుతూనే ఉంది.

* * * *

మర్నాడు-

ఎల్లయ్య, సర్పంచ్ మండలానికి పోయి ఎం.ఆర్.వో. ను కలిసి విషయం చెప్పారు. ఆయన వి.ఏ.వో.కి విషయం చెప్పమన్నాడు. అదే రోజు జగిత్యాలలో ఉండే వి.ఏ.వో. దగ్గరకి వచ్చి ఇల్లు కూలిపోయినట్లు చెప్పారు.

అతడు వర్షం వెలిసిన మూడ్రోజులకి ఆయన కూలిపోయిన ఇంటిని పంచనామా చేయడానికి వచ్చాడు. ఏవేవో ఫారాలు నింపుకున్నాడు. వేలిముద్రలు వేయించుకున్నాడు.

''రేపోసారి ఆర్.ఐ. (రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్) సాబ్‌ని కలువుండ్రి'' అన్నాడు. సర్పంచ్ అతడికి వంద రూపాయలిప్పించాడు ఎల్లయ్యచేత. అప్పటికే దాచిపెట్టుకున్న నూటయాభై రూపాయలు ఖర్చయిపోయాయి.

పోస్ట్‌మాన్ ప్రభాకర్ దగ్గర పదిహేనువందలు అప్పు తీసుకున్నాడు. సర్పంచ్‌కి తీరిక లేకపోవడంతో ఎల్లయ్యే రెవిన్యూ ఆఫీస్ చుట్టూ తిరగడం మొదలెట్టాడు.

వారం... పది... పదిహేను... ఇరవై రోజులూ గడిచాయి.

అటెండర్‌కి, జూనియర్ అసిస్టెంట్‌కి, ఆరైకి, ఆ పదిహేను వందలూ ముట్టాయి.

పక్కింటి యశోదమ్మ ఇంట్లో ఓ గది ఖాళీగా ఉండడంతో దాంట్లోనే తలదాచుకుంటున్నారు. ఓరోజు సడెన్‌గా స్కూటర్ మీద ఊడిపడ్డ వి.ఏ.వో. లచ్చిరెడ్డి ''ఎల్లయ్యా... నాకు అర్జెంటుగా అయిదు వందల రూపాయలు కావాలె...'' అన్నాడు.

''ఇప్పుడు లేవుగద సారూ...'' ఎల్లయ్య నసిగాడు.

''లేవు గీవు అనొద్దు... నీపని కోసం నేనెంత తిరుగుతున్ననో నీకు కనపడ్తలేదా? నాక్కూడా పెండ్లాం, పోరగాండ్లున్నరు. ఎట్లమరెలేవంటే...'' చిరాగ్గా అడిగాడు.

"కొంచెంసేపు ఆగుండ్రి... గా ఉప సర్పంచ్ నడిగిత్త..." అని పరిగెత్తాడు.

పావు గంటలో అయిదొందలు తెచ్చి చేతిలో పెట్టాడు.

లచ్చిరెడ్డి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేయబోతూ "ఎల్లన్నా... నీ మనసుల్నే ఉంచుకుంట నంటే నేనోమాట జెప్త. ఆర్.ఐ. గాడు బద్మాష్ ఉన్నడు. నువ్వు ఆన్ని నమ్మకు. నువ్వు డైరెక్టుబోయి జగిత్యాల్ల ఎం.ఆర్.వో. సాబ్ ఇల్లుంటది విద్యానగర్‌ల. ఆయన లేకున్నా ఆయన పెండ్లాం చేతుల్లన్నా... వెయ్యి రూపాయలు పెట్టిరా. ఇగ తర్వాతి కథంతా నేను జూసుకుంట అని స్కూటర్ స్టార్ట్ చేసుకుని వెళ్లిపోయాడు.

ఎల్లయ్య గుండెల్లో రాయి పడింది.

అలాగే అన్నట్టు బాధగా తలూపాడు. తర్వాత తేరుకుని రామేశం ఇంటివైపు నడిచాడు వెయ్యి రూపాయల అప్పుకోసం.

* * * *

వారం రోజులు గడిచాయి.

ఓ అర్థరాత్రి... డిటోనేటర్ల శబ్దాలతో ఊరు ఉలిక్కిపడింది.

అంత చీకట్లోనూ... అంత నిశ్శబ్దంలోనూ... భయం భయంగా ఉరంతా పాకిన వార్త.

"దొర గడీని నక్సలైట్లు పేల్చేసింండ్రు."

అందరి వూహలూ... పోలీసోల్లతో ఏం ముప్పు వస్తుందోననే...

భయం భయంగా తెల్లవారింది. ఊరంతా కదిలింది.

ఏనాడో దొర విడిచి పెట్టిపోయిన పాడుపడ్డ గడీ...

అక్కడక్కడా పిచ్చి మొక్కలు, ఆకుపచ్చ నాచు పెరిగి... శిథిలమైపోయిన గడి... నక్సలైట్ల భయానికి పదిహేనేళ్ల క్రింద దొర విడిచి పెట్టిపోతే... కుక్కలకీ, మేకలకీ, ఆడవాళ్ల దొడ్డికీ, పిల్లల దాగుడుమూతలకీ, అక్రమ సంబంధాలకీ, పాముల నిలయమై పెచ్చులూడి భయంకరంగా... ఊరి మధ్యలో కాముని భూతంలా నిలుచున్న గడీ...

నక్సలైట్లు ఎందుకు పేల్చారోగాని... గడీ కుప్పకూలింది.

ఎనిమిదింటి వరకూ పోలీసు బలగాలు, రెవిన్యూ సిబ్బంది దిగారు.

గడీని 'పంచనామా' చేశారు.

గడీని చూడ్డానికి వచ్చిన రెవెన్యూ సిబ్బందిని చూడగానే ఎల్లయ్య ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఎం.ఆర్.వో. వెనకాలే వచ్చి నిలుచున్నాడు.

హైదరాబాద్‌లో సెటిలైన నర్సింగ్‌రావ్ దొరకి విషయం ఫోన్‌లో చెప్పడానికి ఎం.ఆర్.వో. సర్పంచ్ ఇంటికి వెళ్లాడు. ఎల్లయ్య కూడా వెనకే వెళ్లాడు.

హైదరాబాద్‌కి డయల్ చేశాడు ఎం.ఆర్.వో.

నర్సింగ్‌రావ్ లైన్లోకి రాగానే "సార్... నేను ఎం.ఆర్.వో.ని, మీ గడీని నక్సలైట్లు పేల్చేసారు"

అని చెప్పాడు.

"సరే... ఎంత వాల్యూయేషన్ కడుతున్నారు?"

"సార్... ఏడు లేక ఎనిమిది అనుకుంటున్నాం."

"దాని వాల్యూయేషన్ ఎనిమిది లక్షలు రాయండి. నేను అటు వచ్చినప్పుడు కలుస్తాను."

"సరే... సార్..."

"నక్సలైట్ల కడుపు చల్లగుండ..." అవతల్నించి దొర నవ్వాడు.

"వుంటాన్సార్" అని ఫోన్ పెట్టాడు ఎం.ఆర్.వో.

సర్పంచ్ పక్కనే నిలుచున్న ఎల్లయ్యని చూసి.

"ఎల్లయ్యా... నీ ఇంటికి నాలుగు వేలు సాంక్షనయ్యాయ్. రేపు ఆఫీసుకొచ్చి తీసుకెళ్లు" అన్నాడు.

"మంచిది సారూ" అన్నాడు ఎల్లయ్య. అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన వి.ఏ.వో. లచ్చిరెడ్డిని చూసి పక్కకి తీసికెళ్లాడు ఎల్లయ్య.

"సారూ... ఆరు వేలన్నా, ఎనిమిది వేలన్నా వత్తయంటివి. ఎమ్మార్వో సాబ్ ఏమో నాలుగు వేలే అంటుండు" అన్నాడు.

"ఎల్లన్నా... నేనేం జెయ్యాలె చెప్పు. వందసార్లు మొత్తుకున్నా, ఆరైగాడు చేసిండు ఇదంతా. ఇప్పుడైతే అచ్చింది తీస్కోరాదే. టైమచ్చినప్పుడు నీకేదైనా లోన్ ఇప్పిస్త తియ్..." అనేసి వి.ఏ.వో. హడావుడిగా వెళ్లిపోయి రాత పనుల్లో మునిగిపోయాడు.

ఎస్సయ్ కూడా సర్పంచ్ ఇంటికి రావడంతో సర్పంచ్ హడావుడి పడుతున్నాడు.

"ఎల్లయ్య... ఎమ్మార్వో సాబ్ రేపు నీపైసలిత్తడు గనీ... ఇంటెనకకి పోయి మూడు కోళ్లని కొయ్యిపో... ఇయ్యాల్ల అమీన్‌సాబ్, ఎమ్మార్వోసాబ్ మనింట్లనే తింటరు" అన్నారు

ఎల్లయ్యకి కోళ్లని కోయక తప్పింది కాదు.

* * * *

మర్నాడు సాయంత్రం

నీరసంగా వచ్చిన భర్తని చూసి నర్సవ్వ అడిగింది.

"పైసలిచ్చింండ్రా?"

నిస్సత్తువగా కూలబడుతూ... జేబులోంచి డబ్బు తీసి నర్సవ్వ చేతిలో పెట్టాడు. పది రూపాయల కాగితాల్ని పదిలంగా లెక్కపెట్టి "గిదేందయా... ఇంట్లోకెల్లి మొదట్లో తీసుకుపోయిన... గదే నూట యాభై రూపాయలు దెచ్చినవ్" అంది ఆందోళనగా.

"పట్వారీ ఖర్చు, సర్పంచ్ ఖర్చు, ఎమ్మార్వో ఖర్చు, ఆరై ఖర్చు, నా బస్ కిరాయిలు

అన్నీ పోంగ నాలుగు వేలల్ల కెల్లిగా... నూట యైబై రూపాయలే మిగిలినయ్..."

ఆవేదన... ఆక్రోశం...దు:ఖం... సమ్మిళితమై నర్సవ్వ గుండెని తాకాయి.

"ఛూ... నీయవ్వ... దొడ్డికి పోవడాన్కి కూడా పనికిరాని పాడువడ్డ గడీలు కూలితే లచ్చలకు లచ్చలిత్తరు... ఆకుపచ్చటి గూడూ కూలిపోతే లంచాలు దిగమింగి గీ పైసలిత్తరా... ఆల్ల మొఖాలమీదనే కొట్టిరాకమోయనవ్..." నూట యాబై రూపాయల్ని ఎల్లయ్య మొహంపై విసిరికొట్టింది.

నర్సవ్వ మనసులో కూలిపోయిన ఇల్లు మెదిలింది.

గోడకి జేరగిలబడి సన్నగా ఏడ్వడం మొదలెట్టింది.

ఎడ్లు... సూడిబర్రె... లేగదూడ... మేకపిల్ల... ఒక్కొక్కటిగా ఎల్లయ్యకి గుర్తొచ్చాయి.

గుండె పగిలింది...

భార్యని దగ్గర తీసుకుని... బావురుమంటూ ఏడుస్తున్నడు. అర్థంకాకపోయినా... అన్నం తింటున్న పిల్లలిద్దరూ ఏడ్వడం మొదలెట్టారు.

వాళ్ల ఏడుపు... నాలుగ్గోడల మధ్యే శిథిలమైపోతోంది.

వాళ్లని ఓదార్చడానికి ఏ ప్రభుత్వ పథకాలూ లేవు... వున్నా లంచమివ్వడానికి మిగిలిందేమీ లేదు...!!